

24.4.2023

Khall 11.4.2023 §134

Kvalt 24.4.2023 §24

Kotouttamisohjelma 2023

KEMPELE

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Kempele-sopimus ja lähtökohdat maahanmuuttotyölle	3
3. Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010)	4
4. Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma	5
5. Koulutus ja vapaa sivistystyö	7
6. Aktiivisuus ja osallisuus	9
7. Kotoutumisen rahoitus	10

1. Johdanto

Laki kotoutumisen edistämisestä määrää, että kunnan on yksin tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa laadittava kotouttamisohjelma. TE-toimisto / kuntakokeilu ja tarvittaessa muut viranomaiset osallistuvat kunnan aloitteesta oman toimialansa osalta ohjelman laatimiseen ja toimeenpanoon. Laissa ei ole määrätty ohjelman tarkkaa sisältöä, mutta se voi sisältää:

- 1) selvityksen siitä, miten ohjelma kytkeytyy kunnan strategiseen suunnitteluun ja seurantaan;
- 2) suunnitelman siitä, miten kunnan yleiset palvelut toteutetaan maahanmuuttajille soveltuvina sekä suunnitelman erityisesti kotoutumista edistävästä ja tukevista toimenpiteistä;
- 3) tiedon kotouttamisen yhteensovittamisesta vastaavasta kunnan viranomaisesta sekä eri toimenpiteistä vastaavista tahoista;
- 4) suunnitelman lasten ja nuorten kotoutumisen sekä sosiaalisen vahvistamisen edistämisestä;
- 5) suunnitelman työvoiman ulkopuolella olevien ryhmien kotoutumisen ja sosiaalisen vahvistamisen edistämisestä;
- 6) monivuotisen suunnitelman 2 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen henkilöiden kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä;
- 7) suunnitelman hyvien etnisten suhteiden ja kulttuurien välisen vuoropuhelun edistämisestä;
- 8) suunnitelman kunnan kotouttamisohjelman seurannasta ja ajan tasalla pitämisestä.

Edellinen Kempeleen kotouttamisohjelma on hyväksytty vuonna 2016. Tätä kotouttamisohjelmapäivitystyötä koordinoi kunnan elinvoimajohtaja, joka kutsui koolle useita tapaamisia eri alojen ammattilaisten kesken. Kotouttamisohjelmaan on pyydetty ohjausta palvelu- ja yhteisöllisyysvaliokunnilta. Kotoutumislakien kokonaisuudistus ja TE-uudistus tuovat muutoksia kotoutumisen järjestämiseen, mikä aiheuttaa tarpeen lähivuosina päivittää myös tätä kotouttamisohjelmaa. Lain mukaan kotouttamisohjelman hyväksyy kunnanvaltuusto, ja ohjelma tulee päivittää vähintään kerran neljässä vuodessa.

2. Kempele-sopimus ja lähtökohdat maahanmuuttotyölle

Kempeleen kuntastrategia eli Kempele-sopimus on hyväksytty valtuustossa 5.9.2022. Strategiassa määritellyt keskeiset arvot ovat rohkeus, turvallisuus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys. Rohkeudella tarkoitamme muun muassa sitä, että olemme luovia ja kannustamme itsensä kehittämiseen. Turvallisuus on sekä fyysistä, psyykkistä, henkistä että sosiaalista turvallisuutta kunnan kaikessa toiminnassa. Kannamme vastuumme ja kannustamme jokaista vastuun ottamiseen – ja vaalimme tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Yhteisöllisyydellä tarkoitamme esimerkiksi sitä, että uskomme

kumppanuuteen, yhdessä tekemisen voimaan ja positiiviseen ilmapiiriin. Kempele-sopimus toimii myös kotoutumisen edistämisen pohjana.

Suomessa asui pysyvästi 296 464 ulkomaan kansalaista vuoden 2021 lopussa. Se oli 5,3 % koko väestöstä. Kempeleessä oli 31.12.2021 väestökisterikeskuksen tilaston mukaan 19 116 asukasta, joista ulkomaan kansalaisia oli 141 henkilöä eli 0,74% kunnan asukasluvusta. Ulkomaalaisten osuus on kasvanut, mutta vain hieman muuta väestönkasvua nopeammin – vuonna 2010 heidän osuutensa kuntalaisista oli 0,57%. Vieraskielisiä kuntalaisista on 1,3% (sisältää saamenkieliset). Kempeleläisissä kotitalouksissa puhutaan suomen lisäksi ainakin 32 eri kieltä.

Maahanmuuttajia saapuu kuntaan vuosittain noin 15-30 henkilöä, joista keskimäärin 28 prosenttia on työllisiä. Maahanmuuttajat voivat saada oleskeluluvan työn, avioliiton tai jonkun muun syyn, esimerkiksi suomalaisten sukujuurien perusteella. Moni maahanmuuttaja on saanut Suomen kansalaisuuden, nämä henkilöt ovat tilastossa suomalaisina. Nytemmin maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi myös Kempeleeseen on tullut turvapaikanhakijoita tai tilapäisen suojelun hakijoita yksityisten toimijoiden antaessa tiloja heidän majoittamiseen. Turvapaikan- tai tilapäisen suojelun hakijoita ei ole näissä tilastoissa mukana, heidät lasketaan kunnan asukaslukuun vasta kotipaikkamerkinnän myötä.

Kiintiöpakolaisten tai oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kuntapaikoista tekee päätöksen kunnanvaltuusto. ELY-keskus ja kunta sopivat yhdessä vastaanotettavasta ryhmästä: sen koosta, lähtömaasta, vastaanoton ajankohdasta ja muista erityisistä seikoista. Valinta tehdään ELY-keskuksella käytettävissä olevien kuntaan sijoitettavien henkilöiden tietojen perusteella. ELY-keskus on mukana tukemassa pakolaisia vastaanottavaa kuntaa tarjoamalla ohjausta, neuvontaa ja koulutusta vastaanotossa ja kotouttamisessa.

3. Laki kotoutumisen edistämisestä (1386/2010)

Kotouttamislaissa tarkoitetaan

- 1. kotoutumisella** maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteista kehitystä, jonka tavoitteena on antaa maahanmuuttajalle yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla kun tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen;
- 2. kotouttamisella** kotoutumisen monialaista edistämistä ja tukemista viranomaisten ja muiden tahojen toimenpiteillä ja palveluilla;
- 3. maahanmuuttajalla** Suomeen muuttanutta henkilöä, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnettyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity taikka jolle on myönnetty oleskelukortti;

4. **sosiaalisella vahvistamisella** maahanmuuttajalle suunnattuja toimenpiteitä hänen elämäntaitojensa parantamiseksi ja syrjäytymisensä ehkäisemiseksi;

5. **monialaisella yhteistyöllä** eri toimialojen viranomaisten ja muiden tahojen yhteistyötä;

6. **erityisiä toimenpiteitä tarvitsevalla** maahanmuuttajaa, joka tarvitsee tehostettuja kotouttamistoimenpiteitä erityisesti sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi alentuneen toimintakyvyn, iän, perhetilanteen, luku- ja kirjoitustaidottomuuden tai muun vastaavan syyn perusteella.

Kotouttamislakia sovelletaan henkilöön, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) tarkoitettu voimassa oleva oleskelulupa Suomessa. Lakia sovelletaan myös henkilöön, jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelukortti ulkomaalaislain mukaisesti. Lain soveltamisala koskee myös EU:n ja Pohjoismaiden kansalaisia sekä heidän perheenjäseniään. Lakia ei kuitenkaan sovelleta henkilöön, jolla on Suomen kansalaisuus.

Oleskeluluvan statuksella ei myöskään ole lain soveltamisalan kannalta merkitystä, sillä myös tilapäisesti maahan muuttavilla henkilöillä, kuten opiskelijoilla ja tilapäisen oleskeluluvan työn perusteella saaneilla, on mahdollisuus saada laissa mainittuja toimenpiteitä ja palveluita.

4. Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma

Alkukartoitus

Kotoutumista edistävän lain mukaan maahanmuuttajalla on oikeus alkukartoitukseen. Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Alkukartoitukseen sisältyy alkuhaastattelu ja tarvittaessa tarkentavia toimenpiteitä. Parhaimmillaan alkukartoitus on vuorovaikutteinen tapahtuma, jonka avulla maahanmuuttaja saa tarvitsemansa tiedot esim. koulutus- ja työllistymismahdollisuuksista heti Suomeen muuton alkuvaiheessa alkuhaastattelun aikana.

Työ- ja elinkeinotoimisto / kuntakokeilu käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön ja rekisteröity työnhakijaksi. Oulun seudun kuntakokeilussa vastuu maahanmuuttaja-asiakkaista on siirretty BusinessOululle. Kunta käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka saa muuta kuin tilapäistä toimeentulotukea. Työ- ja elinkeinotoimisto / kuntakokeilu tai kunta voi käynnistää alkukartoituksen myös sitä pyytäneelle muulle maahanmuuttajalle, jos tämän arvioidaan sitä tarvitsevan (esimerkiksi työssä käyvät, kotiäidit, opiskelijat, eläkeläiset). Alkukartoitus käynnistetään kahden kuukauden kuluessa asiakkuuden alkamisesta tai alkukartoitusta koskevasta pyynnöstä.

Alkukartoitukseen kutsutaan asiakkaan tilanteen ja tarpeen mukaan sosiaalityöntekijä ja tulkki. Maahanmuuttajien alkukartoitus tapahtuu ajanvarauksella ja asiakkaalle lähetetään siihen henkilökohtainen kutsu. Alkuhaastattelu ja tarkentavat toimenpiteet tehdään asiakkaan äidinkielellä tai kielellä, jota asiakkaan voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän, jos tämä ei osaa kielilain mukaan viranomaisessa

käytettävää suomen tai ruotsin kieltä tai hän ei vammaisuutensa tai sairautensa vuoksi voi tulla ymmärretyksi.

Alkukartoituksen perusteella työ- ja elinkeinotoimisto / kuntakokeilu tai kunta arvioi, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumissuunnitelman. Kotoutumissuunnitelman tarvetta arvioitaessa kiinnitetään huomiota siihen, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumiskoulutusta, omaehtoista opiskelua tai muita toimenpiteitä (Kotoutumislaki 10§).

Kempeleen kunta tekee alkukartoitukset yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Yhteistyöstä laaditaan erillinen sopimus.

Kotoutumissuunnitelma

Kunta ja työ- ja elinkeinotoimisto /kuntakokeilu laativat kotoutumissuunnitelman yhdessä maahanmuuttajan kanssa. Kotoutumissuunnitelman laatiminen käynnistetään viimeistään kahden viikon kuluttua alkukartoituksesta. Kotoutumissuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon maahanmuuttajan omat kotoutumista edistävät tavoitteet. Kotoutumissuunnitelma ja maahanmuuttajalle laaditut muut asiaan liittyvät suunnitelmat on sovittava yhteen. Kotoutumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet toteutetaan tarvittaessa monialaisena yhteistyönä (Kotouttamislaki 11§, 13§).

Maahanmuuttajalla on oikeus kotoutussuunnitelmaan, jos hän on työtön työnhakija tai hän saa toimeentulotukea. Myös muulle maahanmuuttajalle voidaan laatia kotoutumissuunnitelma, jos hänen arvioidaan alkukartoituksen perusteella sitä tarvitsevan kotoutumisen edistämiseksi (Kotouttamislaki 12§).

Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma on laadittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua ensimmäisen oleskeluluvan tai oleskelukortin myöntämisestä tai oleskeluoikeuden rekisteröimisestä. Ensimmäinen kotoutumissuunnitelma laaditaan enintään yhden vuoden ajaksi. Kotoutumissuunnitelman kesto määräytyy yksilöllisesti maahanmuuttajan omien tavoitteiden, työ- ja koulutushistorian sekä hänelle suunniteltujen ja tarjottujen toimenpiteiden perusteella. Kotoutumissuunnitelmaan oikeuttava enimmäisaika on kuitenkin kolme vuotta ensimmäisen kotoutumissuunnitelman allekirjoittamisesta. Aikaa voidaan kuitenkin tarvittaessa pidentää enintään kahdella vuodella. Jos kotoutumissuunnitelmaa ei tilapäisesti voida toteuttaa esimerkiksi sairauden tai vanhempainvapaan vuoksi, voidaan aikaa pidentää vastaavasti (Kotouttamislaki 12§).

Työ- ja elinkeinotoimisto /kuntakokeilu sopii kotoutumissuunnitelmassa koulutuksesta, työhausta ja sen tavoitteista sekä työnhakua tukevista ja työllistymistä edistävistä palveluista ja toimenpiteistä maahanmuuttajan kanssa. Kunta sopii kotoutumissuunnitelmassa kotoutumista ja työllistymistä edistävistä kunnan palveluista tai muista toimenpiteistä, jos maahanmuuttaja ei terveydentilansa, ikänsä, perhesyiden taikka näihin rinnastettavien syiden vuoksi voi osallistua kotoutumista tukeviin työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin. Maahanmuuttaja ohjataan hakeutumaan yksilöllistä tarvettaan vastaaviin toimenpiteisiin kuukauden kuluessa (Kotouttamislaki 14§).

Kunta laatii alaikäisen maahanmuuttajan ja hänen huoltajansa tai edustajansa kanssa kotoutumissuunnitelman, jos siihen on tarvetta. Ilman huoltajaa saapuneelle ja oleskeluluvan saaneelle alaikäiselle laaditaan aina kotoutumissuunnitelma. Alaikäisen toivomukset ja mielipide on selvitettävä ja otettava huomioon suunnitelman tarvetta arvioidessa ja suunnitelmaa laadittaessa. Suunnitelma sovitaan yhteen perheen

kotoutumissuunnitelman ja alaikäiselle laadittavien muiden suunnitelmien kanssa (Kotouttamislaki 15§).

Kunta laatii perheen kotoutumissuunnitelman, jos perheen kokonaistilanne sitä edellyttää. Perheen kotoutumissuunnitelmassa kiinnitetään huomiota lapsen ja nuoren kehitystä tukevan ja ohjaavan vanhemmuuden edellytyksiin ja vanhempien tuen ja koulutuksen tarpeisiin. Suunnitelma laaditaan monialaisena yhteistyönä ja sovitetaan yhteen perheenjäsenten yksilöllisten suunnitelmien kanssa (Kotouttamislaki 16§).

Kunnan tai työ- ja elinkeinotoimiston / kuntakokeilun on aktiivisesti tarjottava maahanmuuttajalle kotoutumissuunnitelmaan liittyviä palveluja ja toimenpiteitä käytettäväksi osoitettujen määrärahojen rajoissa. Maahanmuuttajan on noudatettava suunnitelmaansa sekä hakeuduttava ja osallistuttava säännöllisesti kotoutumissuunnitelmaan sisältyvään kieliopetukseen ja muihin suunnitelmassa sovituihin palveluihin ja toimenpiteisiin. Kunnan tai työ- ja elinkeinotoimiston /kuntakokeilun on seurattava kotoutumissuunnitelman toteutumista ja tarkistettava se maahanmuuttajan palvelutarpeen mukaisesti, osapuolten sitä pyytäessä tai vähintään kerran vuodessa (Kotouttamislaki 17§, 18§).

Maahanmuuttajalle maksetaan kotoutumissuunnitelman ajalta työttömyysetuutta tai toimeentulotukea. Maahanmuuttajan oikeutta työttömyysetuuteen tai toimeentulotukeen voidaan rajoittaa, jos hän kieltäytyy osallistumasta kotoutumissuunnitelmassa mainittuihin palveluihin tai toimenpiteisiin (Kotouttamislaki 19§, 17§).

Kempeleen kunta tekee kotoutumissuunnitelmat yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Yhteistyöstä laaditaan erillinen sopimus.

Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma voidaan laatia moniammatillisessa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, jos niiden sisällössä on tarvetta yhteensovittaa hyvinvointialueen palveluita kunnan tai te-toimiston palveluihin. Hyvinvointialueen vastuulla on järjestää maahanmuuttajille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut.

5. Koulutus ja vapaa sivistystyö

Varhaiskasvatus ja perusopetus

Varhaiskasvatuslain (240/2018) mukaan kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta lapselle, jonka kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta on. Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta myös sellaiselle lapselle, joka asuu kunnassa huoltajiensa työn, opiskelun, sairauden tai vastaavien syiden vuoksi, vaikka lapsella ei ole Suomessa kotikuntaa tai lapsen kotikunta on kotikuntalain perusteella toinen kunta. Kiireellisissä tapauksissa tai olosuhteiden muutoin niin vaatiessa kunnan on huolehdittava varhaiskasvatuksen järjestämisestä muullekin kunnassa oleskelevalle lapselle kuin kunnan asukkaalle. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa.

Maahanmuuttajalasten kotoutumisen kannalta on tärkeää, että lapsi osallistuu varhaiskasvatukseen ja oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna esiopetukseen sillä ne

tukevat lapsen kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Varhaiskasvatuksen järjestäminen on olennainen osa lapsen kotoutumista ja kielen omaksumista. Kieli on lapsille sekä oppimisen kohde että väline. Kielen avulla lapsi ottaa haltuun erilaisia tilanteita ja asioita sekä toimii vuorovaikutuksessa muiden kanssa, ilmaisee itseään ja hankkii tietoa. Lasten kielellistä kehitystä tukee monipuolinen varhaiskasvatuksen kieliympäristö sekä yhteistyö huoltajien kanssa. Vastuu lasten oman äidinkielen tai omien äidinkielen ja kulttuurin säilyttämisestä ja kehittämisestä on kuitenkin ensisijaisesti perheellä. Kempeleessä eri kieli- ja kulttuuriryhmien varhaiskasvatusta toteutetaan valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Perheiden eri kulttuureista ollaan kiinnostuneita ja ne huomioidaan varhaiskasvatuksen ja perheiden välisessä yhteistyössä. Vieraskielisten ja monikielisten lasten varhaiskasvatusta ja esiopetusta toteutetaan ensisijaisesti lähipäiväkodeissa. Varhaiskasvatusta tarjotaan suomen kielellä. Lapsiryhmän toiminnan suunnittelussa huomioidaan vieraskielisten ja monikielisten lasten Suomi toisena kielenä - opetus (S2). Huoltajien kanssa käytävissä keskusteluissa käytetään tarvittaessa tulkkia. Tulkkauksen avulla voidaan tukea vuorovaikutusta, luottamusta ja avoimuutta.

Varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset keskeiset tavoitteet osallisuus ja yhdenvertaisuus huomioivat myös monikulttuuristen lasten tarpeet. Lapselle laaditaan yksilöllinen varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelma, jossa tunnistetaan lapsen osaaminen, vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet. Lisäksi laatimisessa otetaan huomioon lapsen kielellinen, kulttuurinen ja katsomuksellinen tausta. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa tunnistetaan lapsen tuen tarve ja järjestetään tarkoituksenmukaista tukea tarpeen ilmetyä, tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä. Kehityksen ja oppimisen tuki varhaiskasvatuksessa ja oppilashuollon palvelut esiopetuksessa ovat käytävissä jokaiselle lapselle tarvittaessa.

Kempeleessä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluista järjestetään palveluohjausta, jonka avulla voidaan kohdentaa tarvittavat ja tarkoituksenmukaiset varhaiskasvatus- ja esiopetuspalvelut lapselle huomioiden perheen kokonaistilanne. Varhaiskasvatus ja esiopetushakemus tehdään sähköisen asiointin kautta.

Perusopetuslain mukaan lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna. Suomessa vakinaisesti asuvalla oppivelvollisuusikäisellä (7-18 -vuotiaat) maahanmuuttajalla on oikeus samaan peruskoulutukseen kuin kantaväestön oppilailla.

Perusopetuslain 5 §:n mukaan kunta voi järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta. Opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tarvittavat valmiudet suomen tai ruotsin kielessä ja tarpeelliset muut valmiudet esiopetukseen tai perusopetukseen siirtymistä varten. Kempeleen kunta päättää valmistavan opetuksen aloittamisesta ja järjestämisestä tarpeen mukaan.

Kempeleessä toimii toisen asteen oppilaitoksina lukio sekä OSAO:n eri alojen oppilaitokset. Korkeakoulut ovat helposti saavutettavissa Oulussa.

Vapaa sivistystyö

Oulun aikuislukiolla järjestetään iltaisin suomen kielen opetusta, joka on ilmaista ja avointa kaikille. Oulu-opisto ja Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopisto tarjoavat myös S2-opetusta. Kurssit ovat avoimia kaikille ja kursseja järjestetään eri osaamistasoille. Näissä paikoissa suomen kielen kursseille pääsee opiskelemaan maksamalla pienen maksun.

Vuolle Settlementti (Vuolleopisto) järjestää vapaan sivistystyön opintoina noin lukuvuoden kestävät kokopäiväiset opinnot nuorille maahanmuuttajille (Numalinja). Opinnot toteutetaan Aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti kohderyhmänä oppivelvollisuuden ylittäneet nuoret, joiden tavoitteena on oppia suomen kielen, kulttuurin ja yhteiskunnan perusteet ja avata näin mahdollisuudet opintopolulle Suomessa. Opinnot toteutetaan yhteistyössä Sivistys- ja kulttuuritoimen sekä Maahanmuuttajapalveluiden kanssa. Vuolle-opisto järjestää myös suomen kielen lyhytkursseja, joissa kokoontumiset kaksi kertaa viikossa, kaksi oppituntia kerrallaan sekä harrastekursseja. Henkilöt, joilla on kotikunta Suomessa, saavat opintomaksuun alennuksen Opetushallituksen myöntämällä tuella.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus hankkii kotoutumista tukevia koulutuksia työnhakija-asiakkaille. Lisäksi netistä on löydettävissä useita ilmaisia ja maksullisia kursseja kieli- ja muihin kotoutumiseen liittyviin opintoihin.

6. Aktiivisuus ja osallisuus

Kempeleen kunnan nuorisoi-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä Kempele-opiston toiminta kuuluvat Kempele Akatemian palveluiden alle.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut tarkoittavat 15-29 -vuotiaille suunnattuja vapaa-ajan palveluita. Maahanmuuttajien pienen määrän vuoksi nuorisopalvelut eivät ole järjestäneet erityisesti maahanmuuttajille suunnattua toimintaa. Maahanmuuttajat ovat kuitenkin tervetulleita olemassa olevaan toimintaan ja heille erityisesti suunnattua toimintaa pystytään laittamaan pystyyn nopeallakin aikataululla tarvittaessa.

Opisto

Kempele-opistolla ei ole maahanmuuttajille suunnattuja kursseja, mutta opistolla on valmius järjestää kursseja tarpeen mukaan.

Kulttuuripalvelut

Maahanmuuttajilla on mahdollisuus saada Kaiku-kortti, jolla voi hankkia maksuttomia pääsylippuja kulttuuritapahtumiin ja -paikkoihin, kuten konsertteihin, teattereihin ja museoihin.

Liikuntapalvelut

Liikunta on hyvä kotouttamisen väline. Kempeleen kunnassa ei ole suoraan maahanmuuttajille suunnattuja liikuntapalveluita, mutta kohderyhmä on tervetullut olemassa olevaan toimintaan mukaan. Kunta järjestää erilaisia liikuntapalveluita tiiviissä yhteistyössä seurojen kanssa.

Järjestötoiminta

Kempeleessä toimii aktiivinen yhdistysten joukko. Koska maahanmuuttajien määrä on kunnassa pieni, ei yhdistyksiin ole syntynyt erityisiä kursseja tai toimintamuotoja tälle kohderyhmälle.

Seurakunta

Kempeleen seurakunta tarjoaa maahanmuuttajille diakonia-apua tarvittaessa. Diakonia vastaanotolla kartoitetaan ihmisen elämäntilanne ja avun tarve. Diakonia-avun lisäksi maahanmuuttajat ovat tervetulleita seurakunnan muuhunkin toimintaan.

Vaikuttaminen kunnassa

Maahanmuuttajien pienen määrän vuoksi tälle kohderyhmälle ei ole vielä räätälöity erillisiä vaikuttamisen mahdollisuuksia. Mikäli maahanmuuttajien määrä kasvaa, pohditaan vaikuttamismahdollisuuksien kehittämisen tarvetta.

7. Kotoutumisen rahoitus

Kunnille kotoutumisen edistämisen kustannuksia korvataan pääasiassa kansainvälistä suojelua saavista ja heidän perheenjäsenistään (6503 e alle 7-vuotiaasta / 1955 e yli 7-vuotiaasta, 3 tai 4 vuoden ajan). Maaliskuusta 2023 alkaen korvauksia voidaan maksaa myös tilapäistä suojelua saavien osalta, jos heillä on kotikuntamerkintä (ukrainalaiset). Laskennalliset korvaukset maksetaan automaattisesti, ja maksujen piirissä olevat henkilöt voi tarkistaa UMA-järjestelmästä.

Kunta voi laskuttaa ELY-keskukselta 700 euroa kutakin kunnan tekemää alkukartoitusta kohti. Alkukartoitus voidaan tehdä esimerkiksi työn vuoksi kuntaan muuttaneelle, eikä korvauksen saaminen rajoitu pakolaisiin. Mikäli henkilö on jo hakeutunut tai hakeutumassa te-palveluiden piiriin, alkukartoitus on tehtävä te-toimiston / kuntakokeilun puolesta, eikä kunnalla ole mahdollisuutta hakea korvauksia tällaisen henkilön alkukartoituksesta. Todellisten kustannusten mukakeian kunta voi hakea seuraavia korvauksia:

- Korvaus kunnan maksamasta toimeentulotuesta
- Korvaus paluumuuttoavustuksesta
- Korvaus tulkitsemisen järjestämisestä
- Korvaus erityiskustannuksista (1. ilman huoltajaa olevan alaikäisen palvelut, 2. sote, 3. muut)
- Entisen Neuvostoliiton alueelta peräisin olevista henkilöistä aiheutuvien kustannusten korvaaminen
- Sodissa vapaaehtoisina palvelleista henkilöistä aiheutuvien kustannusten korvaaminen
- Ihmiskaupan uhrille annetuista palveluista ja tukitoimista aiheutuvien kustannusten korvaaminen (ei vain pakolaiset, vaan kaikki ko. ryhmän edustajat)

Kunnille myönnettävän valtionosuuden laskennassa huomioidaan vieraskielisyyden perusteella määritellyt laskennalliset kustannukset. Peruspalvelujen valtionosuus kohdistuu ennen kaikkea vieraskielisten kuntalaisten peruspalveluiden käyttökustannuksiin, ei niinkään kotoutumista edistäviin erityispalveluihin.

Kunnat voivat myös hakea valtionavustusta vieraskielisten oppilaiden ja opiskelijoiden suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus - oppimäärän mukaiseen opetukseen sekä oman äidinkielen opetukseen. Lisäksi on huomattava, että maahanmuuttajien

kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyn koulutuksen sekä kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön valtionosuusprosentti on 100%. Järjestetty maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytty koulutus ei vähennä yleisen vapaan sivistystyön suoritekiintiön määrää. Kempele-opisto voi hakea opintoteliavustusta maahanmuuttajien opintomaksuja varten.

Työnhakijana olevien maahanmuuttajien palvelut rahoitetaan osana julkisia työvoimapalveluita, jotka ovat työ- ja elinkeinotoimiston ja työllisyyden kuntakokeiluun osallistuvan kunnan vastuulla.

